

Papokról

VISSZHANG - LXVI. évfolyam, 1. szám, 2022. január 7.

Pelle János „*Eljött az idő*” című írásában (ÉS, 2021/48., dec. 3.) ezt írja: „A tömeg kifejezetten azért gyűlt össze, hogy megvédje a katolikus lelkészt a karhatalmistáktól.” „A Nagykunság településeinek lakosai – annak idején, sőt még ma is – túlnyomóan reformátusok, így református lelkészről lehetett szó. Ha pedig mégis katolikus volt a nevezett egyházi személy, akkor az pap volt, nem pedig lelkész” – írja *Kérdések* című reflexiójában Ferenczi György (ÉS, 2021/51–52., dec. 22.). A *Katolikus lexikon* szerint „lelkész: az általános szóhasználat szerint tág értelemben mindaz, aki a lelkekkel foglalkozik, azaz a lelkek pásztorja; szoros értelemben áldozatbemutatásra föl nem szentelt lelkipásztor (a fölszentelt lelkipásztor a pap)”. Zavaros, inkohereus megfogalmazás. Halmazelméleti képtelenség. Mert ha a „pap” a lelkekkel foglalkozik, akkor lelkész, és a „szoros értelemben áldozatbemutatásra föl nem szentelt lelkipásztor” is az. És persze a pap is az.

Hogy növeljem a zűrzavart, ideidézem halhatatlan költőnk nagy versének két sorát: „Egy kálomista pap s Csokonai / Egymásnak voltak jóbarátai”. És még egy felejthetetlen sort: „A likra tette tenyerét a pap” (Petőfi Sándor: *Csokonai*). Természetesen a hordó likára. A megnevezések: papok, lelkészek, nagytiszteletű urak és asszonyok, plébánosok, parókusok, rabbik és káplánok jelentésének végtelen sora időben és térben, személyektől, hívőktől és hiteltelenektől emocionálisan és racionálisan befolyásolva állandóan változik. Bárhogy volt is, fejet kell hajtunk a tömeg előtt, amely „kifejezetten azért gyűlt össze, hogy megvédje a katolikus lelkészt a karhatalmistáktól”. Vagy a papot. Vagy bármely vallás lelkipásztorát. Örök szégyenünk marad, hogy 1938 és 1945 között a papok a hívők tömegei élén nem álltak ki kirabolt, meggyalázott, rabszolgaságba és halálba küldött honfitársaink mellett. Kiadták őket a csendőröknek és a nyilasoknak, meg a németeknek. A papok – vagy bárhogy nevezzük is őket – felelőssége nyilvánvaló. Hagyták, hogy kifolyjon a bor. A karhatalmisták csak felnyalták a maradékot.